

Փոստը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի. — Տարե-
կան բաժանորդագրիսն է 2 Լիր, եւ կըստ Երեւանի
կառնիքի վճարելիք, քի՛ մայրաքաղաքի եւ իւր արտա-
ստանքի եւ քի՛ գաւառացի համար. — Վեց էր երեք տե-
ւոյց համար աչ բաժանորդ կը կոչուեն. — Հասը 40
փարսյ է, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Պաշկե-Գաբու
քաղաքում եւ գրականաց Երեւան քաղաքի խանութքը. —
Երեւանցիացի տղը 3 դրէ է մէկ տեղակի համար. —
Անկի ածակ կ'ըրայ տեղի տեղակներու համար.

ՀԱՅԵՆ

Առ. Տնօրէն - Տէր Հ. Ս. ԱԼԱԺԱԺԻԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Պաշտոն-Բաղար. Նախկին խան վերի յարկ, քիւ 16

درعليهه باق بازارنده ناهه خانداه اوست قاده
۱۶ نومرولى اوپدهه «پونچ» غزتهى صاحب امتيازى
— چهار سوم آلا جاجيان —

ADRESSE

H. S. ALADJADJIAN

Directeur du Journal Armenien

PONTCH

16 Nafie-Han, Balouk-Pazar 46

Constantinople

ԹԻՒ 2872

ՇԱԲԱԹ

1863—1866—1904 ԱՊՐԻԼ 10

ԽՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈԼԻՏԻԿ

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Առիթները ունեցած եմք յայ-
տարարելու թէ՛ մեք, թէ՛ հին-
աւուրց մարդ մ'եմք, թէ՛ հին-
աւուրց հրապարակագիր մը դըռ-
նըստ լիճակն ունիմք, սակայն
բնաւ չեմք սիրելի ինչպէս ամէն
հնաւթիւն, նոյնպէս ամէն նորաւ-
թիւն անխորի ու անընտիր ըն-
դունել չատագողելէ:

Եւ կարծեմք թէ՛ չեմք մե-
ղադրուի մեր այս յայտարարու-
թեան համար: Արդարեւ կ'ան-
հնաւթիւններ, զորս՝ իրեն. ան-
դուտ ու անպատշաճ՝ զոնց առ-
նու խաղաղութիւն անհրաժեշտ հարկ
է: Կան հնաւթիւններ ալ զորս,
իւրեւ օգտուէտ ու պատշաճա-
գոյն՝ կատարելագոյն պահպանել
անհրաժեշտ է:

Ահաւորիկ նոր առիթներ
արուեստն՝ մեր այդ յայտարա-
րութեան յիշատակելու համար:
Յարութեան տօնի առթիւ,
քանի մը եկեղեցեաց թաղական
խորհուրդները յախանէ յանուն
գրեւ ի ի տես գրեւ եւ եկեղե-
ցական նախնիները չտուող անձանց
ցուցակ մը: Նորութիւն մ'է այս,
զոր՝ կարելի չէ՝ որ ընդունելի ու
պատշաճ համարուի, խորհելով
թէ՛ այդ ցուցակն արժանապատ-
ւութեան զգացումներ կը վերա-
ւորէ, խորհելով թէ՛ թերեւս այս
տարի չլծարելու բանաւոր պատ-
ճառները ունեցած են սմանք, եւ
թերեւս այս տարի իրենց արտա-
քին երեւոյթը ներքին վիճակէն
աւարել կը դառնա:

Դարձեալ Յարութեան տօնի
օրերը, եկեղեցեաց մը մէջ, կա-
նանց մէջ սնակ պտուղներուն
ընէ մէկը «Հանդիման» դրամ չու-
նի՞ք ըսելով չըլեր է: Ահաւա-
սի՛կ, նորութիւն մը՝ որ բնաւ ըն-
դունելի եւ գործադրելի չէ:

Դարձեալ Յարութեան տօնի
օրերը, քանի մը եկեղեցեաց մէջ,
կանանց մէջ ալ սնակ պտուղնե-
րէն են յարգարեալ զարգարեալ
երկատարները: Նորութիւն մ'ալ
այս է, զոր կարելի չէ ընդունել
ու գործադրել:

Այսպիսի անհեթեթ նորութե-
թիւններ ընդունող ու գործա-
դարանալ է բնաւ ներքին չէ զեղ-
ծանիլ կրօնասիրութեան ու զիտ-
աւորութեան անուններով կամ
զիմանկերով: Այսպիսի արտա-
նոց նորութիւններ՝ եկեղեցիէն
կը հեռացնեն չքաւորն, պար-
կէշտն ու համարտն: Կըրեն

պարտքն է զգուշանալ եւ զգու-
շաբանել:

Կ'ան ուրիշ նորութիւններ,
թեթեւութիւններ ալ, զորս նշա-
նակել խոհեմաբար զանց կ'ը-
նենք, առ այժմ բնական համա-
րելով զիտակ թէ՛ ինչպէս ամէն
չափազանցութիւն, նոյնպէս դո-
ւլեալից չափազանցութիւնն ան-
ճահ՝ անհաճոյ եւ միջեւ իսկ է
միասնակար է, եւ հետեւաբար խո-
սիլ եղծողները պարտին զգուշա-
նալ այդ չափազանցութիւնէ, ալ:

ԹՊՈՒՄՆՈՒԹԻՒՆ ՓՈԼԻՏԻԿ

ՊՈՍԹՈՆ. 23 Մարտ 1904. — Եր-
կային մեծ ուղեւորութիւն մը: —
Գերմանական նորակառոյց չորե-
նաւ մը մէջ ենք, որուն ճակա-
տին եւ կողերուն վրայ կարելի է
Փէնսիլվանիա բառը կարգաւ բա-
ւական հեռուէն: Նաւուն անունն
է Թոն: Փէնսիլվանիա քանի մը
հարեւր ճամբորդներով կը մեկնի
Պալմերայէ: Մի քանի ժամ ծու-
լագնացութիւնէ մը վերջը կը
խաղաղութիւն փորձ համարի առ-
ջէ: Մէկ երկու քարէնից հե-
ռուն մերկ ծովը կը պատկերի
աչքի առաջ: Յաճեկ լեռնաշղթ-
թայեք կը տեսնուին, սրանք մէկ
մէկու ետեւէ կը բարձրանան դրե-
թէ՛ աննշան բարձրութեամբ: Փոր-
թ համարի մը օդը գրեւ կամ ձեւ մը
չունի. մի խաւով տունեք՝ միմե-
նաւոր մը մէջ, խաւով մը՝ բլրա-
կի մը վրայ, անդին մի քանի
տունեք ծառերու մէջ կը խառնու-
մէկը միւսէն անջատ. տուներու
հատակօտոր զանգուածներ: Կար-
ծես թէ այս քաղաքը Անկիլիքան-
ներն անտարբեր օդոյն եւ պաղ-
արկութեան մէկ օրինակն է:
Ատլանտիկի մշտալիւրու ալիք-
ները անոր եղբայրները կազմա-
նելու տեղ աւելի բերտ ու կարծր
ըրած են. անոնք կը բաղկան
փորթ համարի եղբայրն, եւ յաղ-
թութեամբ եւ կը դառնան օդակա-
ձեւ, եւ՛, եւ՛ ուրիշ եղբայր մը
վրայ մեռնելու: Անգղիոյ ծովը կը
կը մնայ անդրդուելի, իր զու-
կըներուն չափ անդրդուելի: Դո-
ւլեալ մէջ մէջ ապրողներ
ունեն: — Հեռաքրքրներու բաղ-
մութիւն մը կը տեսնենք ծու-
լեղբուն վրայ, սրանք ճերմակ
թաշկնակներ կը շարժեն գէպի
մեղի նշան ուղեւորի փէնսիլվա-
նիա թնդանօթի երկու խուլ ու
բոտներով վերջին բարեաւը կը
սէ այդ ծովը իր ու կ'սկսի ա-
լիքները ծծել: Ծովը զրեւ կը հե-
ռանանք տակաւ առ տակաւ: Հո-
րեղանք մութ-կապոյտ գոյն մը
կ'առնեն, յետոյ մահիկ մը կը

վրայ արեւի ճառագայթներն մէ-
ջէն: Գիշերուան վաղն ու վտան-
գը անցած մոռցուած է: Ով-
կէան խաղաղ է լճակի մը պէս:
Նոր-Ալիսարի մօտեցելէ ետք: Բն-
նորեայ ճամբորդութիւնը շատ եր-
կար կը թուէր մեզ. ճանճարացած
էինք լեռով արեւմտեւ ահագա-
ղոյ ճայնները, մեր սուր ներքեւ
նաւուն միջա երեւարը, մանաւոր-
այն պղծայի բուրմուր, որ նա-
ւերու յատուկ է: Բաղձայի առա-
ւօտը կուգայ: Նոր-երկրի եղբայ-
րները ինչեւ չեն պարզեր մեզ:
1492 թուականների պատմական
անցքերը կաղան մէկի մէկի
մեր մտածութեան առջեւ. այն
ատենները՝ անձանօթ վայր մ'էր
սա: Սակայն դարերը հոլովուած
են, հորովելով իրենց հետ ա-
մէն ինչ: Նոր-երկրի բնիկներու
հիւանդանոցն եւ աննշան դիւր-
բէլց յաջորդած են մեծամիտ
ու վառաւոր քաղաքներ, ան-
տառներու օճապոյտ ուղիներու
յաջորդած են խճուղք եւ երկաթ-
ուղիք: Հնադարեան անտառնե-
րու տեղն իսկ անյայտացած է.
ընդարձակ դաշտերու վրայ կա-
ռուցուած են հսկայ շէնքեր գոր-
ծարան անտառ, սրանք տեղի
քան քան միմեկն աշխատաւորնե-
րու ճգնարանը դարձած են: Ի մի
բան՝ պարզութեամբ յաջորդած են
քաղաքակրթութեան 10-13 մի-
լիոն հնդիկ սնուցանող երկրի մը
այս օր 80 միլիոն ժողովուրդ մը
կը մտնան իւր կուրծքին վրայ:
— Նաւին տախտակամանին վրայ
կ'անշուշտ ենք շուրջանակի: Մը-
թընաղ լոյսերը մէջէն կը գիտենք
Նիւ-Եորքի ճառագաւ եղբայր կամ
նաւամատոյցը: — Նաւամատներէն
մին «Յամա»-ը կը գոչէ: Այս բա-
ռը արձագանքն էր՝ կարծես՝ Բո-
լմոյսի նաւատներէն միայն
«Գամա»-ը բառին: Անոնք՝ որ ա-
ռաջին անգամ ըլլալով այս եր-
կրը տեսնելու պատահութիւնը
կ'ունենան՝ տարօրինակ զաղա-
վարներ կը կաղմեն նորա մասին:
Փէնսիլվանիա անշուշտ կը յառա-
ջանայ գէպի խորը: Ինն օր ալ-
կայ հետ մաքառելէն՝ կարծես՝
յոզնած ջրատած է այդ. թեթեւ-
ցնցում մը նաւամատոյցը՝ կըսի-
վեցնէ ուղեւորներն: Բէսը-կար-
արն անունով շէնք մը կայ նաւա-
մատոյցին ճիշտ քաղիկը. նաւէն
կըլղը աչքերը հոգ կը բանայ
առաջին պատահութեամբ: Այդ-
չէնքը իրենք քննարան կը ծա-
ռայէ: Խուռն բաղձութիւն մը
ընցած ենք անդ, ամէն աղէ
ու աւարտէ: ճամբորտ խառնի-
ճաղանք մը: Մէկի մէկի կը
կանչուինք պաշտօնէի մ'առնել,

«Վ, օճակից դաշտերն, օճեր եր-
թայնիս եւ այլ հաղարուսէկ հար-
ցուններ ընեւ լեռնը կը թողու-
որ դուրս ելլենք: Բէսը-կարարնէ:
Վայ անոր, որ աննպատակ եւ ոչ
զոհացուցիչ պատասխաններ տը-
ուաւ. այնպիսիին՝ եկած ճամբէն
եւ-դառնալ մը կայ... = Հար-
ցաբնութիւնները յաջող կերպիւ
անցան. ամենքս գուրու ելանք
այդ շէնքէն: Նիւ-Եորքի մէջ
ենք: Բայց շատերու ուղեւորու-
թիւնը հոս չլըջանար դեռ: Նիւ-
Եորքէ կը բաժնուին հաղարու-
ուղիներ գէպի երկրին ներքեւ:
ճամբորդները յրուսեան մէկ
երկու օրուան մէջ, երկրին այլ
եւ այլ կողմերը, զի Նիւ-Եորք
առժամայ կայարան մ'է օտար
ճամբորդներուն համար: Արեւ-
մուտքի Լոնտոնն է այս քաղա-
քը. երեքուկէս միլիոն բնակիչ
ունի: Ուրիշները կը Պրուքլին
երկաթճիւղէն կամարձկներով միա-
ցած է Նիւ-Եորք՝ իրեն մօտիկ
քաղաքի մը հետ, որ կամարձկնե-
րուն վերջնայն անունը կը կրէ:
օտար մը՝ առաջին անգամ Նիւ-
Եորքը տեսնելուն, ճամբորտ բա-
բերուն մը պիտի կարծէ: Բաղա-
քին փողոցները ընդարձակ եւ կա-
նանաւոր են, մէկ ծայրէն մինչեւ
միւսը կարելի է տեսնել: Ենք
ըր բարձր են ընդհանրապէս. աչ-
քունկա իսկ համարած են 25-30
յարկով շատ մը շէնքեր, անհա-
մանաբար թուրթիւններ: Այդ-
չէնքերու բոլոր յարկերուն մէջ
ալ լեցուած են մարդիկ: Կարելի
չէ աստիճաններու միջոցաւ ելնել
չէնքի մը առաջին յարկէն 20-25
կամ 30 դ. յարկը: Երեւելարան-
ներ կը գործածեն այս շէնքերու
մէջ, որոնք ընդհանրապէս են
Միացեալ Նահանգաց բոլոր քա-
ղաքներուն եւ գիւղերուն մէջ,
նոյն իսկ եւսայրիկ տուներու մէջ:
Երկու շաբաթներ վերջը ճաղնե-
թաց չողեկաւը կը բաժնէ գիւ-
նիւ-Եորքէ, ու հինգ ժամը շուր-
ցած՝ աչքս Պոսթընի մեծ կայարա-
նին մէջ կը բանամ:

Երկրորդ ժամկոչուեալ

ՊԱՏՐԱՐԵԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱԵՐԵՒԱԼ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզէ նամակ մը կը ծանու-
ցանէ թէ՛ տեղւոյն հայ եկեղեցե-
աց շինութեան գործը տակա-
ւին աւարտած չէ, եւ կը դառն-
գատի թէ՛ եկեղեցեաց շէնքը,
մասնաւոր ներքին զարգանկարը
Հայ եկեղեցեաց պատշաճ եւ կա-
նանաւոր գրեւ չունի: Կարծեմք
թէ՛ այս դանդաղանքն այժմէն
ի նկատի առնուլ արժան է, եւ
մինչեւ իսկ նախարարութեան

ընդ որում ուշագրավ է Ներսիսի և Երանդիկի միջև եղած հարաբերությունը, որը ցույց է տալիս նրանց միմյանց նկատմամբ խոր անհատական հարգանքի և սիրտ-հոգու միասնության։

— Պրոսպերի դաստիարակումը ժողովրդի անհատական ընտանիքի լրացման, եւ անհատական կրթական ծրագրի շնորհիվ իրականացման համար է։ Սա Երանդիկի և Ներսիսի միջև եղած հարաբերությունն է։

— Գուրգենի լեզվական խորհուրդը անհամ ճանաչողական Միջնադարի էֆենտիկի մոմենտի տիկին Մարիամ՝ 10 տարեկան արժեքով արժանացնելով իր լեզվական և մտային զարգացմանը։

— Պատերազմային հեռու գրեթե Պիլիկի Առաջնորդ Գրիգորի ծննդն է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Դատական նախարարության համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Գրիգորի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Պաշտպանական զորքի մեջ ընդգրկվելու և զինվորական ծառայության մեջ ընդգրկվելու համար է։

— Հիմնականում հոգևորական ծառայության համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Բարձրագույն դասերի մեջ ընդգրկվելու համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Երանդիկի մեջ այս տարի ալ մեծ հոգեբանական կատարումներ է ցուցաբերում, և Սման, Տ. Յարուկին Ս. պատերազմի հոգեբանական արժեքները։ Հայ ուսումնականը՝ 900 լի չափ, Ռուսը՝ 6000,

Խաչիք՝ 400, և այլք։ Վանքի անհատական մեջ ուղեբեկներ արտադրողներ, և բարեկամությունը իրենց և Ս. Յարուկին Ս. Պատերազմի հոգեբանական արժեքները։

— Տիրապետելի Ս. Սարգիս և Կեղեցիկ սկիզբ գրողներ, և Գրիգորի Առաջնորդը քննություններ է և կարծում էր թե՛ թաղիկի դպրոցները ընդունելու համար է։

— Անհատական շարժումը, լրացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

Համայնական առաջնորդաց։ Համայնական առաջնորդաց։ Համայնական առաջնորդաց։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

Համայնական առաջնորդաց։ Համայնական առաջնորդաց։ Համայնական առաջնորդաց։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

— Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։ Միջին դարի լեզվական և մտային զարգացման համար է։

Գ Ր Ա Մ Ա Կ Ա Ն	
Կ. Պոլիս 10 Ապրիլ 1904	
Օսմ. միացեալ փոխգնդապետ	90 — 1
Ռուսական զինուորական ֆր. . .	121 — 75
Թուրքական . . .	6 — 10
Օսմանական լիւան 100 դրոշմ	
Մէքիկայէ . . .	108, 17
Ռուսական թղթագրութ . . .	8, 63
Ռուսական Բոլ . . .	89, 10
Գաղղական լիւան . . .	87, 13
Գրիգորի . . .	51, 4

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուրա և ծառան պատկերացումը միայն վերջին օրերս զանազան կողմերէ տրուած հեռագրաց գրեթէ մեծ մասը, Բէթրորալլուք զրա հաւորի գէպըն կը վերաբերին։

— Դաւանդը, որոց 830ը՝ Մահմեդական, 370ը՝ Հայ, 133ը՝ Հրեայ են, և մնացեալը՝ Յոյն, Հայկական աւելցել է 19460 զը։

— Հրամայուած է որ զըաց համար պէտք եղած ձեւերը օսման համար նահանգներէ գնուին։

— Վրացական տաճարները բնակարաններէ հատարուած են։

— Նիւրիկի Արհիմարէ կը ծառայեն թէ՛ բռնակցան Լալ ձափէր ու Ձերքէն Մէհմեդ առաջնորդին՝ որ երկու հոգի աղան նաժէն և ճառագործները կը նշեցին։

— Ամաթիոյ ուղղութեամբ պաշտպանութեան համար։

— Իսթիքէ Թէքէմանը Հայ գիւղացի լրագրին ծանուցել են թէ՛ Օվաճը ու Տէօնկէլ գիւղերէն մէջ սպանուել է գնակ ու միւս արող Մէհմեդ Տէքէ, և Օվաճը գիւղի բնակիչներէն Մեսուրընի հաճի Կարապետ և ընկերներն Հայկ ու Յովհաննէս բըռնուել՝ խոտովաներ են թէ իրենք գործած են այդ սպանութիւնը։

աղաւս կը մնան, եւ թէ՛ դոհու-
յոյնէն եւ իր թեւեկութեան ընդ
միջոցներն ։

== Սէտլի (Քորէա) մէջ ամառային
մեծ անձրեւ տարածեց մը հրդեհ
ծագեր, ամբողջ գիշերը տեւեւ
եւ շատ շէնքեր այրեացուերը-
րեր է ։

== Անգղիոյ ու Գաղղիոյ մէջ այս
օրերս հաստատուած է դաշնադիր
մը, որոյ համար ժամանակէ մի
վեր ընտանիքութիւն կ'ըլլար ։ Այս
դաշնադիրն ընդհանրապէս օգ-
տակար կը համարուի խաղաղու-
թեան պահպանման համար, եւ
կ'ընտրի թէ՛ կ'անհետացնէ պա-
տերազմի շատ մը պատճառներ
Ռուսիա ալ գոհութիւն կը յայտ-
նէ, եւ ռուս զինամարտիկը կ'ըսեն
թէ՛ իրենց բարեկամ Գաղղիոյ
բարեկամներն իրենց ալ բարե-
կամներն են ։

== Եգիպտոսի իշխանութիւնը
ամերիկացի Պ. Հըթի հետ պայ-
մանագրեր է՝ Սուէսի մէջ բամ-
պակի մշակութեան համար ։ Գործն
սկսած է արդէն ։ Պ. Հըթի գնած
ընդարձակ գետին մը ։ Այս ձեռ-
նարկութիւնը մեծ ազդեցութիւն
պիտի ընէ՝ բովանդակ աշխարհի
բամպակի մշակութեան ու ճար-
տարադարձութեան վրայ ։

== Սերպիա եւ Պաղարիա
համաձայնութեամբ որոշեր են՝
երկու կողմանց անցագրերը
շնչել ։ — Հանրային իրաւանց
չարիք հասցնողներն ու վախճա-
տակներն իրարու յանձնել ։ —
հեռագրական ու թղթատարա-
կան վարձքերը զեղել ։ — ճար-
տարարուեալի ոչէտը եղող քանի
մը նիւթոյ մաքսատուրը նուա-
զեցնել ։ — երկու երկրացի դը-
րամոյ փոխարժեք չընթերցուի-
նը դիւրացնել ։

== Ի փարիզ Սաբա Պերնարի
թատրոնին մէջ ներկայացում մը
տրուեր է Ռուս վերաբերեց ի
նայատ, եւ 75000 Քրանք հա-
տը իւրեր է ։

== Մոսկուա քաղաքի բնիկ-
ներէն վաճառական մը՝ պարզ ու
համեստ կերպարանքով՝ ծովային
նախարարին դայեր, դրահաւորի
մը շնորհակալ համար սրճախի դը-
րամ պէտք ըլլան հարցոյցեր, եւ
իմանալով որ 9 միլիոն ռուպլի (1
միլիոն Օսմ. լիւրայի չափ) պէտք
է, — իսկայն զըզանէն թողնելով
մը հաներ եւ գրեր է ։ — «Ստո-
րագրեալ յանձն կ'առնում մի՞նչ
ընդ զրահաւոր մը գնելու համար
պէտք եղած 9 միլիոն ռուպլին» ։
— Այս խոսքերէնով նախարա-
րին եւ պատն ի վար կ'ախուսած
սուրբ պատիւներն առջեւ՝ դիմար-
կը գրեր մեկնել է ։

== Ճարտնի կառավարութիւնը
որոշեր է՝ մեծաթիւ քանակ ծը-
խախտող, առաջիկայ Յուլիս ամ-
սի սկսեալ ։

== Անգղիոյ մէջ ծխախոտի
դեմ կարգաւոր ընկերութիւն մը
խորհրդաւորն մատուցեր է օրի-
նական ծրագիր մը՝ աղայն ու
երկրասարքները ծխախոտի դու-
րամութենէ արգելելու համար ։
Առաջարկուած է 10 չիլին (60
ղրոշ) տուգանք առնուլ 16 տա-
րեկանէ վար եղող եւ ծխախոտ
գործածող պատանիներէ, եւ 20
չիլին՝ անոնց ծխախոտ վաճառող-
ներէ կամ տուղներէ, եւ այս
վերջինները եթէ կրկին անգամ

վարուին այս արգելքին հակա-
ռակ, 40 չիլին տուգանքի են-
թարկուին, եւ ծխախոտի վա-
ճառման արտօնագիրն առնուի
անոնց ձեռքէն ։

== Ռուս լրագիր մը՝ Մոսկովս-
քիա Վիէստոմոսթի անուն՝ գրեր է
թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը
ճարտնի պիտի առաջարկէ հաշտու-
թեան հետեւեալ պայմանները՝
— Պէտք է որ Քորէա Ռուսիոյ հետ
միանայ ։ — Ռուսիա զրաւէ ու
ամբարշտէ ճարտնական Քիո-Լիո
կղզին ։ — Յորմուղ կղզին դարձ-
եալ Արիստոսի արուի, Ռուսիա
առժամեայ նաւահանգիստ մը
հաստատէ այդ կղզին մէջ, նա-
ւահանգիստը զինուորական ըլ-
լայ ռուս նաւատորմին համար, եւ
ածուխի կայան ։ — Ճարտն պա-
տերազմական աճիւղի տուգանք
վճարէ, որ այլ եւս չկրնայ պատե-
րազմ բանալ Ռուսիոյ դէմ, եւ
այդ տուգանքին իւր մէկ մաս-
նով ճարտն Ռուսիա դրաւէ ճարտ-
նի նաւատորմին ։

ԱՅԼԵՒԱՅԼԻ

Ռուսիոյ թատրոններուն մէջ ար-
գելուած է ծախսարարութիւնը ։

— Գիտական անձինք զետեւ են
թէ՛ տուներուն մէջ 15 տեսակ ճանձ
կը դնուին ։

— Նորվեգիոյ սրճարանոց մէջ՝ 60
փարայէ աւելի ծախք ընել արգել-
եալ է ։

— Գերմանացի բժիշկ մը հաշուեր
է թէ՛ կէս օրոյ կեանքի վրայ 24 մի-
լիոն, եւ կէս օրոյ խաղողի վրայ 16
միլիոն միլլոն կը դնուին ։

— Ռուսիոյ մէջ՝ որ 6 միլիոն
բնակիչ ունի, 4 միլիոնը չեն զետեւ
կարգաւ գրել, ինչպէս հաստատած է
վերջին մարդահամարը ։ Եւրոպիոյ մէջ
այս երկրն է աճապի յետագայ ։

— Անգղիոյ մէջ ամէն տարի 15
հազարի չափ արհեստական թիւ ու
ոտք կը շինուի ։

— Բոլոր աշխարհի վրայ՝ 950 միլիոն
անգղիական լիւրայի արտադրեալ
նստեր կան ։

— Ռուսիոյ մէջ 122 տարեկան են
թատալայ մը՝ Անտրէա Նիքոլայի
անուն՝ կառավարութեան խնդրեր
չարունակել հանգստութիւնին, որ ժա-
մանակէ մը ի վեր չմտնուի եղեր ։

— Ռուսիոյ տարին 150 միլիոն
սուգիւն հաւկիթ կ'արտադրուի ։

— Բուսիոյ մէջ կանանց ակումքի
օգնէն կը հասկցուի ծննդաբան դա-
ւան ։ Օգերն որչափ երկար ըլլան՝ ծը-
ննդաբանն ալ աճապի հետի 5 դէպ
ի երկրն հարաւային կողմն ։

— Հնդկաստանի ու Պարսկաստա-
նի մէջտեղի ընթաց բնակիչ ցեղերու
աղջիկներն իրենք կ'ընտրեն տղաները,
եւ իրենք կ'առաջարկեն ամուսնանալ ։

— Գաղթականներն պաշտօնական
չարախօսութիւնէն կ'ախուսուի թէ՛ ինչ-
պոյնի նաւահանգստէն անցեալ տարի
5 միլիոն 273 հազար 105 հաւկիթ
զրկուեր է Ալեքսանդրիա, Լիւնոն,
Մարսիլիա եւ Թրիէստ, եւ 7 միլիոն
600 հազար օրոյ խնձոր, որոց հա-
տը մէկն է 4 միլիոն 845 հազար
621 զրուշ ։

— Անգղիոյ ու Իռլանտի տարա-
ծութեան 100 ին 4ը անտուա է ։ Տա-
նիմարդային՝ 6, Հոլանտային՝ 7, Սա-
նիոյ՝ 13, Իտալիոյ՝ 14, Պիւմիոյ՝ 17,
Գաղղիոյ՝ 18, Զիւցերլանդի՝ 20, Գեր-
մանիոյ՝ 23, Աւստրիոյ՝ 30, Ռուսիոյ՝
32, Շուէտի՝ 40 ։

— Ամէն տարի 500 միլիոն Քրան-
քի վրայ կը ներածուի յԱնգղիա, 400
միլիոն Քրանքի՝ Գերմանիա, 100 մի-
լիոն Քրանքի՝ Պիւմիա, 300 միլիոն
Քրանքի՝ Սալանիա եւ Իտալիա, 16
միլիոն Քրանքի՝ Զիւցերլանդ, 140 միլիոն
Քրանքի՝ Գաղղիա ։

— Ամերիկայի մէջ 11 միլիոնէ ա-
ւելի են գերմանական ծագում ունե-
ցողները ։ Կամ՝ գերմանական խօսող
անգլեր ծնած են, եւ կամ անոնց հօր
կամ մօր ծննդավայրն է Աւստրիա կամ
Գերմանիա ։

— Գերմանիոյ մէջ 11 անգամ ա-
մուսնացեալ մարդ մը կայ ։ Կանանց
6ը բնական մահուամբ մեռեր են, 2ը՝
զիւրուածով խեղդուեր են, 1ը՝ ինք-
նասպան եղեր է ։ 1ը՝ արկածի մը
զոհուեր է ։ Վերջինը չաղկաւոր տակ
մնացեր եւ ոտքը ջարդակոտոր եղեր
է ։

— Զիւցերլանդի Լէյպցի քաղաքի մէջ
25 հոգի զինուորական մարտից ը-
նելու տակն, կայծակ իջեր, մէկ քա-
նին ծանր կերպով վիրաւորուեր ինկեր
են, եւ զարմանք տեսներ է որ ու-
մեռնեալ մարմնին վրայ մայրի ծա-
ռի պատկեր նկարուեր է ։

— Ամերիկայի մէջ կիրակօրեայ
զարդոյն ուսուցչոց թիւն է 1¹/₂ միլիոն,
հանրային վարժարանոց ուսուցչոց
թիւնը քառասուամիլիոն ։

— Ըստ մարդահամարի անցեալ
տարւոյ՝ Միացեալ Նահանգացի բնակ-
չաց թիւն է 79 միլիոն 900 հազար ։
Գլխաւոր քաղաքներն են Եւրոպ 3 մի-
լիոն 716 հազար բնակիչ ունի, Շիքա-
կո՝ 1 միլիոն 874 հազար, Ֆիլադել-
ֆիա՝ 1 միլիոն 368 հազար, Մէյնթ
Լուիս՝ 600 հազար ։

— Թրանսիլանի մէջ մէկ հաւկիթ
3 զրուշի կը վաճառուի, մինն օխտ
20-25 զրուշ ։ Օրը 15-20 Քրանքը չա-
հոյն անգամ դժուարաւ կը հազայ
պէտքերը ։ Սակայն ամէն օր նոր ոս-
կահանքեր յերեւան կ'ընկն ։

— Նիւ Եորքի մէջ Նէվինս անուն
տիկնի մը, բամբակի մեծահարուստ
վաճառականի մը այլին՝ մօտեր մե-
ռեր է, կտակագիր մը թողով՝ որով
200 հազար անգղիական լիւրա նուիրած
է զամուսնի բարեպաշտական հաստա-
տութեանց, եւ 9000 լիւրա՝ վերջին
իրեն ծառայող Մարիլիթ անուն սպա-
սուհի աղջկան ։

— Քրիստոսի մէջ հինաւորաց սո-
վորութիւնէ՝ ծնունդներն ու վաճա-
նաւորները բերանացի ծանուցանել
բոլոր տուները շրջալով ։ Ծանուցանող
անձը սպիտակ ձեռնոց կը դնէ՝ եթէ
ծնունդ մը պիտի հաղորդէ ։ Իսկ սեւ
ձեռնոց՝ եթէ վաճառական գոյթ կը
տանի ։ Անցեալները տեղւոյն մէկ դիւ-
ղին մէջ աղայ մը մեռեալ ծնած ըլլա-
լով՝ ծանուցանող անձը տուները պը-
տեւոր է՝ մէկ ձեռքը սպիտակ եւ
միւսը սեւ ձեռնոց դնելով ։

— Սօֆիայի մէջ ընկերութիւն մը
կայ, որ զպոլստական չքաւոր տղայոց
ցերեկի ճաշը կուտայ ։

— Բուլղարիոյ Հնդկաստանի մէջ՝
1901 ին 560 հազար հոգի մեռեր են
ժամադատէ ։ Անցեալ տարի՝ անկէ
աւելի ։

— Պաղարիոյ 20 բանտերուն մէջ
1902 ին 1770 բանտարկեալ կար ։ 1903 ին
5984, 1904 ին սիւնները՝ 3061 ։

— Սուաիլիոյ մէջ 190 հազար 250
մուրացիան կայ, որոց 52000 ը՝ կին
են ։ Փանի մը քաղաքացի մէջ մուրաց-
կանք արհեստական տուգը կը վճա-
րեն քաղաքացիութեան ։ Մուրաց-
կանութիւնն արգելեալ է Սէյլիլ քա-
ղաքի մէջ միայն ։

— Թուրքիոյ տարին 80 միլիոն
հաւկիթ կ'արտադրուի ։ 150 հազար ոս-
կի արժէքով ։

— Գործային մէջ ընկնեցող պար-
տուր են երեք տարի տուգ պահել
իրենց հօր մահուան համար, եւ իրենց
դէմը ծածկել խաւար զկտորիկ մէջ
թաղելով ։

— Ամերիկայի Քանսաս նահանգի
Սէյլիլ քաղաքի քաղաքացի տու-
թեան նախագահն հետեւեալ աղա-
բարութիւնն հրատարակեր է ։ — «Քա-
ղաքիս բոլոր ամուրիներն այս տարի
պարտաւոր են ընդունել քաղաքին ո՛ր
եւս աղջկան կամ տղին կնոջ ամուս-
նական առաջարկութիւնը եւ ամուս-
նանալ ։ Այդ առաջարկութիւնը մեր-
ժեղ համար հարկ է նշանուած ըլլալ
աղջկան մը կամ կնոջ մը հետ ։ Այս
որոշման հակառակ վարուողներն ինչ
կոյն պիտի արտաքսուին քաղաքէս ։

— Անգղիոյ Տըվօնշայր քաղաքի
ուստիկանութեան պաշտօնեայ մը դա-
տարանի յանձնէր է ինքընքն իրիւ-
անհոգ սը ։ Տանը ծխեցողը՝ մարդիկ
տուած չ'ըլլալուն համար՝ վառեր եւ
հրդեհի պատճառ եղեր է ։ Այս պաշ-
տօնեայն հրէջ զինք մը պետէ է ե-
ղեր ։ Գատարանը 5 չիլին (30 զրուշ)
տուգանքի դատապարտուեր է ։

— Գերմանիոյ Բուրգալ քաղաքի
մէջ արմատաց վաճառական մը 5500
մարդ կորսնցուցեր, եւ զիւրացի մը
զտեր տուեր է վաճառականին, սա-
կայն զո՛ւ չըլլալով վաճառականին կող-
մանէ իրեւ պարզեալ արտած 5 ֆը-
րանքէն, գատարան դիմեր, եւ դա-
տարանը վճարէ է որ վաճառականը
500 մարդ տայ զիւրացիին ։ Գերմա-
նիոյ մէջ կանոն կայ որ կորսուած դը-
րամ՝ զանոցին տրուի 100 ին 5-10 ։

— Գաղղիոյ Պորտո քաղաքի մէջ
ժան անուն գանձագահ մը՝ իւր հաշ-
ուաց խառնակութեան վրայ յուսա-
հատելով՝ կ'ընէ ու երկու գաւառներն
սպաններ, եւ արտ անձնատուր եղեր
է ոստիկանութեան՝ պատմելով ։ —
«Ետարթ երկիւղ կնոջ հաղորդեցի
ձախող վիճակս ։ Գաւառներս կը քնա-
նային, ժամը 9 ին կ'ընէ ալ անկողնը
մտաւ, եւ ալ մէկ մը անոր առջեւ
քիչ մը կ'աղայ ։ Ետք՝ պատկերայ-
նիւն քնացած էր, ստիպեալ եւ կը խո-
հէ իմ վիճակս եւ հետեւեալ օրը
պատահելով խայտառակութեան վրայ ։
Խառնութիւնն պիտի յայտնուեր, կ'ընէ
ու ընտանիքս անպատիւ պիտի ըլլային ։
որչա՞ծ էր՝ ամուսնին ու գաւառներս
սպաններէ ետքը կրակի տալ տուեալ,
եւ ինքզինքն ողջակէզ ընել ։ Ետքայն
չհամարձակեցայ զործարկել այս վեր-
ջին մասն ։ — Գիշեր՝ 29, եւ գաւառ-
ները՝ 6-7 տարեկան են եղեր ։

— Ամերիկայի հիւսիսային նա-
հանգներէն Թէքսասի ու Քէյփթէքի
մէջ լրացող բաժանորդագրին համար՝
զրամի տեղ ուրիշ բաներ ալ կ'ըն-
դունան ։ Հազիւ կ'ընէ քաղաքի մէջ
հրատարակուող Հէյրալտ լրագրին դը-
նելը կը դառնայ հետեւեալ աղա-
բարութիւնը ։ — «Տարեկան բաժա-
նորդագրին համար կ'ընդունուի խոզի
միս 20 լիւրա, երեւի 10 լիւրա ։
Համը՝ 2 զրիւ բաժնէ, կամ՝ 2 զրիւ
չողագործ, կամ՝ 10 հնդկահաւ ։ կամ՝
10 լիւրա խոզի իւղ, կամ՝ 1 զրիւ սոխ ։
Վեցամեայ բաժանորդագրին համար՝
յիւշալ բաներուն կէսը ։ Յիշեալ քա-
ղաքի բոլոր բնակիչը բաժանորդ են
այս դիւրութեան պատճառաւ ։

*** ԻՄՍՍՏՈՒՆ ԽՕՍԻՆԵՐ

Բամբակէ գզեալ մը որուն գի-
նը մշարուած է, աւելի վաշտուէ է,
քան թէ մետաքսեայ գզեալ մը, ու
րուն զինք մշարուած չէ ։

— Կինը շուտաւարար ատանին
աշխատութեամբ, այլ ընդհակառակն՝
կը բարձրանայ ։

— Եթէ զրամը մարդու բարձ-
րացման պատճառով անն է, զրամին
աղբիւրն եղող աշխատութիւնն անհը-
րածեալ պէտք է ։

— Շատերը կը սխալին, իրենց
երջանիկութիւնը իրենց վայելած հա-
նաքով ու նիւթական տոտցուածքով
չափելով ։

— Փոքր մտածում մը ու փոքր
բարեբարութիւն մը՝ շատ անգամ մեծ
զուսմարէ մը աւելի կ'արժեն ։

— Ինչպէս չարին, նոյնպէս բար-
ւոյն օրինակը տարափոխել է ։

— Անխելը կը ջանայ կարճեցնել
ժամանակը, իսկ խելացին կը փախա-
քի երկարելը զայն՝ իւր անձին եւ այլոց
համար չափեցնել նախապաշտ ։

— Զնամբիտ մեծ մարդուն ճիւղն
է խոնարհութիւն ։

— Ուրիշ կրկեւ պաշտօն ունե-
ցողները կրնան աղքատութիւն ու ար-
ղիւնք ունենալ անձնական օրինակով ։

— Փառասիրութիւնը երբեմն նե-
րելի է քաջ մարդոց համար ։

Ե Ա Լ Թ Ա Յ Է

Ինչ օգուտ աղօթքը, եթէ սիրտը
չօղկէ ։
Ինչ օգուտ պահք կը պահէ խիստ,
բայց ըրած զործը չար է ։

Ինչ օգուտ շատ հարստութիւն է, որ իր
նախնին նեղ խնամ ժամանակ
չօղկէ ։
Ինչ օգուտ ունին մեծ մեծ խօսքեր,
քանի որ դատարի են ։
Ինչ օգուտ ունին գեղեցիկութիւնը,
քանի որ բնութիւնը թոյն է ։
Ինչ օգուտ ունի արեւը՝ ապառաժ
քարին ։

Ինչ օգուտ կեղծաւորին՝ բարի խը-
րատ, քանի որ իր հոգին այդ
բնութեանն է ի դատար ։

Ինչ օգուտ ունի օճիկ խրատ կամ
բարեք ։

Ինչ օգուտ ոչխարին օճի շաղկի հազ-
ցնել, երբեք իր միամտութիւնը
խորամանկութեան չիփոխէ ։

Ինչ օգուտ աղաւթին խօսք սորվեցնել
քանի որ նա միտք չունի ։

Ինչ սեռ ալ լինի՝ միշտ աղբիւրն ու
անկեղծ խելացի մտեցնել, իսկ
յիմարից հեռացնել, որչափ որ
կուգիս որ հանգիստ լինիս ։

Արեւ

ՊԵՆՏԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Հրաշքերու դարը տակաւին
անցած չէր ։ Այդ ատեն մարդիկ կը
հաւատային անշունչ նիւթերու եւ
գերբնական զօրութեան ։ Այդ ա-
տեն աղբիւրները կաթ կը բլլային ։
Գետերը իրենց գնացքը կը փո-
խէին, լիճերը կը ցամքէին, լեռ-
ները իրենց տեղերէն կը փոխա-
գրուէին, դարաւոր ծառեր կը դա-
ւանային յանկարծ, աւազուտ
դաշտեր փոխանցուէին կը փոխարի-
ւէին, ետքն եւսայն ։ Այդ ժա-
մանակները մարդիկ ո՛չ սէրը կը
ճանչնային եւ ո՛չ ատելութեան
ժանօթ էին այնչափ, անոնք միա-
միտ էին, ոչխարի չափ միամիտ
Այդ հիւսիսային դարերու ժամա-
նակ՝ հովիտ մը կար աշխարհի
մուտքուած անկեղծներէն միայն մէկ
Այդ հովիտն այնպէս մը սեղմուած
էր երկու լեռնաշղթաներու մի-
ջեւ որ հազիւ հինգ մըն՝ լայնու-
թիւն ունէր, եւ տասն մըն եր-
կայնութիւն ։ Այս նեղ ու երկայն
հովիտն միակ սիրունիկ բանը լճակ
մ'էր, որուն ճահճային եղերաց
վրայ զիւղակ մը կար աղտոտ ու
կեղտոտ, հոգէ պատերով ու եւ-
զեղէ տանիքներով ։ Ամէն բան
իւր նահապետական պարզով վի-
ճակին մէջ էր այդ զիւղի մէջ ։
Անոր բնակիչները իրենց նեղ սահ-
մաններէն դուրս ելած չէին եր-
բէք, անմանօթ էր անոնց համար՝
ինչ որ իրենց հովիտն մէջ չկար ։
Իրենցմէ զատ եւ իրենց բնակու-
թիւնէն դուրս ո՛չ աշխարհ կար եւ
ո՛չ իսկ մի արարած ։ Բարի եւ մի-
ամիտ էին անոնք իրարու հան-
դէպ ։ Այս միամիտ ամբոյսին մէջ
երկրաս

հանրի հայրը ծուռ ծուռ կը նայէր այդ չմտած տղամարդուն, բայց անոր արտառայ քաղցած լինելը կ'ախարհէր երեսին զարնելու ա'յն վարկաբեկ զրոյցները, որ իւր աղջկան և նորա համար կը խօսուէին: Ռէհան՝ գիւղին աղջկանց ծաղիկն էր. նէ իւր հասակը կարծես թէ՛ եղեւինէն փոխ առած էր. դեղեցկութիւնը՝ արեւէն, գոյնը՝ արշալուսէն, ու քաղցածքը՝ սիրամարդէն, այնպէս որ յաջողած էր Մրգէի նման քաղաքի երիտասարդի մը սիրտը շահել աւելի քան երեք տարիներէ ի վեր: Սակայն Մրգէ մէկ պակասութիւն ունէր, աղքատ էր, օրական վաստը իր օրական ծախսոյնէն: անոր համար՝ Ռէհանի հօր հաւանութեան արժանացած չէր:

Չէ՞ որ ամէն վարդի քով դըժնիկն փուշ մը կայ: Այդ գիւղի ամենահայտնաւորն աղան շատոնց խնդրած էր Ռէհանի ձեռքը անոր հօրմէն. Ռէհանը նշանած էին իւր կամքին հակառակ. նա արցունք աչքով կ'երազէր իւր ապագայ թշուառ կացութիւնը. ա'հ, ինչպէս պիտի ապրէր մէկուն հետ, որ կ'առէր: Մրգէ այս դաղտնի նշանախօսութիւնէն տեղեկ չէր. իրմէ դաղտնի պահել ջանացած էին Ռէհանի ծնողքը, սրտեղի փորձանք մը չընէր իրենց զգալին մինչեւ Ռէհանի ամուսնութիւնը: «Յետոյ ամեն բան կը մոռցուի» կ'ըսէին:

Իրիկուն մը գիւղին մէկ անկիւնը Ռէհան կը հանդիպէր Մրգէի, կը պատմէ բոլոր անցուդարձը. կը նկարագրէ իւր թշուառ կացութիւնը և անոր վեհանձնութեան ու սղալաւանութեան կը յանձնէ ինքնին: Մրգէ կրնար առիթն օգտուիլ, Ռէհանի հետ կ'ընկեր ընել ճիշդ ա'յն պահուն, բայց նա վատութիւն համարեց այդպէս անշուշտ ձգել փախչիլ գիւղէն: Այստեղ ամենայնիւ խօստացաւ փրկել զանի, թեւեղեց տուն դառնալ և տեսածն ու ըսածը մէկուն չհաղորդել:

Փառասիրութիւնը քաջ ու յանդուգն մարդոց համար ներքի է երբեմն: Մրգէ անոնցմէ էր, ուրոք բաներ մը կ'ընէն տմբոխի աչքին առջեւ՝ դանդաղ յայտնելով իր խոստացած էր փրկել Ռէհանը՝ անոր ձեռքաց վրայ համբոյր մը գրողովու տուն, դիտած էր անոր մայրի հասակն, որ արագ արագ քայլերով գիւղ վերադարձած էր, ու ինքը՝ միս մինակ լճակին եզրը կանգնած՝ արցունքի կաթիլներ կը զրոյցէր անոր մէջ իւր տփուռած դէմքը դիտելու պահուն:

Մարտի արեւոտ օրերէն մին էր, կարծես՝ Ապրիլէ փոխ առնուած: Գիւղին մէջ թմբուկի ձայններ կը լսուէին: Հարսնիք կար: Թմբուկի մեծագոյնը և սրնդի սուր ձայները հաւաքած էին ամբողջ ընդարձակ հրապարակի վրայ: Անկողն հիւրերը խնամած էին Գիւղի Մանօյի տան դրան ունելու. ներքը ուրախութիւն, աչքի լոյս և խեղճ կար ու այս բոլորը մէկի մը համար, սակայն այդ մէկը տխուր էր ու կ'արտատէր տան մէկ անկիւնը քաշուած: Գա մանկամարդ Ռէհանն էր:

Ինչ՞քան աղիկ. հայրն ու մայրը ո'րքան անդամ եղած էին իրեն

հանդէպ, որոնք սիրածին առած չըլլալուն համար. նոյն իսկ Մրգէն որքան անտարբեր դանդաղ էր. իրեն հետ վերջին տեսութիւնէն ի վեր երեւցած չէր գիւղին մէջ, մինչդեռ խոստացած էր վրիկել աղատել Ռէհանը: Պահիկէ մը ետքը հարսնեւորներու թափօրը կ'անցնէր փողոցէ մը հարսին ու փեսային ընկերակցութեամբ դէպ ի եկեղեցի: Սակայն անակնկալ տեղատարափ մը հարսնեւորներու մի մասը կը ցրուէ: Ահա այս իւրարանցի և խառնաշփոթութեան ատեն ձիաւոր մը կը մտնէր սուր ի ձեռք. կը ճեղքէ ահաբեկած բազմութիւնը, և ձիուն կռնակին առնելով հարսը՝ կը մարտնչուի զին: Ո՛չ ընդդէմութիւն կը պատահի և ո՛չ իսկ կաթիլ մ'արեւն կը թափի: Հարսնեւորը կ'աղչի այսպիսի նորօրինակ պատահարի մ'առնել: Անձանօթ ձիաւորին հետապնդող չղանդեցաւ, վանդի ամեն ալ նապաստակի սիրտ կը կրէին: Ռէհանի հայրը կռահեց իսկոյն թէ այս փորձանայ և դըժբաղդութեան հովը ունիցի վէջ, ուստի չվազեց աղջկին առեւանդողին ետեւէն՝ ընտանեկան աւտոհովութիւնը չվտանգելու խօսհամութեամբ: Գիւղացիք չմոռցան այս դէպքը, ու ամէն անգամ որ հարսնիք մը կը պատահէր՝ սոսկ կուսով կը վերելէին ա'յն անձնուստ օրը, յորում անձանօթ «Գալ» ձիաւորը Գիւղի Մանօյի աղջկը փախցուց:

Մրգէ սիրեւելոյն հետ սար ու ձոր կտրեց. յորդանոս դեռերէն անցաւ, խիտ խիտ անտառները անհետացան անոր առջեւէն: Նա իւր վախճանի հինգերորդ օրը հասաւ աղաքաւորութեան լեռան մը գագաթը: Այս ճամբորդութիւնը ձիուն կ'անքալ արժած էր, ձի' մը որ ուրիշ ատեններ ալ Մրգէն իր մոռնալէն հաւանցած էր: Այս վախճանեայ զոյգը աղան էին այժմ, բայց դժուարին պարագայից ներքեւ: Հինգ օրուան յոյժնութիւնն ու տքնութիւնը բան մը չէր Մրգէի համար, քաղցածքը մէկուն համար, բայց Ռէհանի հիւստի մաշած էր, ու այս բոլոր զոհողութիւնը յանձն առած էր Մրգէի համար կամայ աւամայ: Փախչուած էր միջոցին արտաշնչ լսուած չէր անոր բերնէն. բայց այդ առաւօտ որ լեռան վրայ կը դառնէր, ունէին Ռէհան սաստիկ անօթութիւնը յայտնեց Մրգէի: Մրգէ քարէն ջուր հանող աղայ էր, բայց ինչ կընար ընել այդ լեռի լեռան վրայ, ուր խոտ իսկ չէր բուսներ: Ինքը ժայռուա էր մէկ կողմի վրայ ու վարը խոր վիճ մը կար: Թղթիներու առեւ սաստիկ վայրենատեսիլ երեւոյթ մը կ'ընծայէին այդ սոսկալի թխար լեռան, որոնք ցրել եկած էին անոր լանջին վրայ: Այդ օձաձեւ ոստերու մէջ շարուած էին տափակ ու մոռնուիկ թուղբեր: Մրգէի աչքերը տեսան այդ պատկերը. բայց անոնց հասնիլ... կարելի չէր բան է. այժման իսկ չկրնար իւր պէրիկ սմբակները տեղադրել այդ սահուն ու պատանման տապաւններուն վրայ: Մրգէ ծըռեցաւ, չափեց չափելից վայրէջքը. թղթիներուն հասնելու համար՝ առնուաղն քառասուն քայլերու հեռավորութիւն մը կար,

ու այն խոր ձորը՝ որ գիւղին իսկ գլխու պտոյտ կը պատճառէ: Ահա նոր սիրտը դողաց սարսափելի վտանգը նախատեսելով: Այդ վայրէջքին ժամանակ ոտքի պըղտիկ սայթաքում մը, աննշան հաւատարակութիւն մը՝ կրնային գրեթէ զինքը վա՛ր դէպ ի անդունդ: Սակայն Ռէհան քաղցած էր ու Մրգէ խորհեցաւ թէ իւր արժանապատիւնը կը վերաւորէր եթէ չկարողանայ դնէն քանի մը թուղ ձեռք ձգել իւր սիրակնին համար: Նա իր խորհուրդը դրո՞ւմդրեց. երեք չորս քայլ առած էր արդէն, այսինքն Ռէհանէ երեք չորս քայլ հեռացած ու նոյնչափ մահուան մօտեցած: Ռէհան թէպէտ ստիպած էր անոր այդ վտանգաւոր ձեռնարկին ետ կեցնել, սակայն նա յամուած էր: Այժմ Ռէհան ահա մէն մի քայլափոխին կը հետապնդէր արցունքոտ աչքերով: Ամէն անգամին որ Մրգէ քայլ մը կ'առնէր ստեղծուէր և փառած քարի գոռոցներու (ցցուած քարի կտորներ) օգնութեամբ՝ վերը սիրտ մը կը արժեք վախով: Ռէհան սարսափելի մէջ էր Մրգէի համար. մի' գոյցէ իւր սիրակնին գրեթէ ինչար քանի մը չնչին թուղբերու պատճառաւ ու ինքը լեռան գլուխը մինա'կ... Սա տուած իմ:

Մրգէ հաղիւ թղթեւոյ մը պըտը զալից ոտքը բռնելու փորձը կ'ընէր՝ ոտքը դալթիւցաւ. նա թաւաղալը ինկաւ դէպ յանդունդ, նորա արեւնը կաթիլէց ձերմա'կ ձերմա'կ աղաւաթին վրայ և թղթիներու տակ պահուած ու ամենազուրկ օձերը իրենց գլուխները վերցուցին տերեւներու խշուղէնէն: Ռէհան գլխու պտոյտ մ'առնեցաւ սիրելիին եղբարկան վախճանը տեսնելուն: Չգիտեմ թէ նա ո'րքան լաց ու կոծ եղած էր, միայն սաշափ թէ՛ հարեւան գիւղէն օրորդ: Ահա դուռը դէպ ի վեր լեռան վրայ փողոցած հազուադէպ անգամ և գողգողած մազերով, արգահատելի դրո՞ւմդրեց մէջ: Բարեւ օրորդը՝ այդ օրէն ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: Մրգէի արագ արագ քայլերով Ռէհանը ի վեր իւր քով առաւ խեղադար Ռէհանը, երբեմն խեղադար Ռէհանը: Նա խեղադար Ռէհանը մը գործը կը կատարէր օրորդի տան մէջ: Անոր գաղտնիքը չկրնային գիտնալ անցեցիք: Ինչեղբը երբեմն յետին ծայր գաղտնապահ կ'ըլլան թէպէտ խեղադար: Բայց նա չէր զարնէր. հարցմանց հաղիւ պատասխան մ'առնէր. միայն երբեմն շատ կը օրորդէր երբ թուղբերու վրայ խօսք կը բացուէր. այն առան խեղադար յայտնելու համար: